

Lag

om ändring av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) 4 § 2—4 mom., 5 och 6 §, 6 b § 1 mom., 6 e § 1 mom., 6 f §, 6 g § 2 mom., 6 h § 1 mom., 6 i § 1 och 3 mom., 6 j och 6 k §, 6 l § 1 mom., 9 § 2 mom., 10 a § 1 mom., 10 b—10 d och 10 f §, 11 § 4 mom., 13 §, 14 § 1 och 2 mom., 15 §, 16 § 2 mom., 17 § 2 och 3 mom., 26 a § 3 mom., 26 f § 1 mom., 26 j § 1 mom. och 26 l § 6 punkten,

sådana de lyder, 4 § 2 mom., 6 §, 9 § 2 mom., 11 § 4 mom., 13 §, 14 § 1 och 2 mom. samt 16 § 2 mom. i lag 1593/2009, 4 § 3 mom., 26 a § 3 mom., 26 f § 1 mom. och 26 l § 6 punkten i lag 272/2011, 4 § 4 mom. i lag 571/2014, 5 § i lagarna 1593/2009, 272/2011 och 507/2020, 6 b § 1 mom., 6 e § 1 mom., 6 f §, 6 g § 2 mom., 6 h § 1 mom., 6 i § 1 och 3 mom., 6 j och 6 k § samt 6 l § 1 mom. i lag 507/2020, 10 a § 1 mom. samt 10 b, 10 c och 10 f § i lag 1263/2014, 10 d § i lagarna 1263/2014 och 1410/2019, 15 § och 17 § 2 och 3 mom. i lag 1410/2019 samt 26 j § 1 mom. i lag 272/2020, och

fogas till 3 §, sådan den lyder i lag 1833/2009, ett nytt 2 mom., till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1593/2009, 272/2011 och 571/2014, ett nytt 6 mom. och till lagen en ny 6 m § som följer:

3 §

Vattenförvaltningsområde

Närmare bestämmelser om vattenförvaltningsområden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket är den vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndighet som avses i denna lag. I denna lag avsedd verkställighets- och stödmyndighet för vattenvården och havsvården är livskraftscentralen, om vilken det föreskrivs i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/) och med stöd av den.

Miljöministeriet ansvarar för samarbetet med andra stater i Östersjöns avrinningsområde vid planeringen av havsvården. Finlands miljöcentral, vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten samt andra behöriga myndigheter deltar i samarbetet inom det egna verksamhetsområdet.

Finlands miljöcentral, Meteorologiska institutet, Naturresursinstitutet, vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten samt Forststyrelsen ansvarar för övervakningsuppgifter och andra uppgifter i fråga om havsvården inom sina verksamhetsområden.

Närmare bestämmelser om uppgifterna för de myndigheter som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndighetens uppgifter

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten har till uppgift att inom varje vattenförvaltningsområde

- 1) karakterisera vattnen,
- 2) utreda den mänskliga verksamhetens inverkan på vattnen,
- 3) göra ekonomiska analyser av vattenanvändningen,
- 4) samla in uppgifter om sådana områden som det föreskrivs om genom förordning av statsrådet och som enligt Europeiska unionens lagstiftning ska skyddas,
- 5) samla in behövliga uppgifter om områden avsedda för tagande av hushållsvatten,
- 6) bereda klassificeringen av vattnen enligt status,
- 7) ordna övervakningen av vattnen och utarbeta ett övervakningsprogram,
- 8) bereda förvaltningsplanen och åtgärdsprogrammet,
- 9) fullgöra andra än i 1—8 punkten avsedda uppgifter som ålagts av miljöministeriet samt jord- och skogsbruksministeriet med avseende på vattenvårdsförvaltningen.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten har till uppgift att inom havsvårdsförvaltningen

- 1) delta i uppgörandet av en inledande bedömning av den marina miljös särdrag och den marina miljös tillstånd som samordnas av Finlands miljöcentral,
- 2) göra sådana utredningar som behövs för att fastställa vad som avses med en god miljöstatus i den marina miljön samt ställa upp miljömål och därtill hörande deskriptorer,
- 3) delta i utarbetandet av ett program för övervakning av Östersjöns tillstånd som samordnas av Finlands miljöcentral och ordna övervakningen av kustvattnen,
- 4) bereda havsförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram,
- 5) fullgöra andra än i 1—4 punkten avsedda uppgifter som ålagts av miljöministeriet samt jord- och skogsbruksministeriet med avseende på havsvårdsförvaltningen.

Finlands miljöcentral ansvarar för beredningen av havsförvaltningsplanens övervakningsprogram och ger vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten sakkunnighjälp i de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. och för register över de uppgifter som avses i 1 mom. 4 punkten.

6 §

Uppgifter för verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ska främja genomförandet av åtgärder inom sitt verksamhetsområde.

Bestämmelser om uppgiften att ordna stöd för vattenvården och havsvården finns i 1 a kap. Bestämmelser om fiskerimyndigheten finns i lagen om fiske (379/2015).

1 a kap.

Stöd för vattenvård och havsvård

6 b §

Ordnande av stöd

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ordnar upphandlingen av stödet och överlåtelsen av stödet till stödmottagaren. Till uppgifterna för verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården hör att planera stödinsatser, förbereda upphandlingen av stödet, fatta upphandlingsbeslut och ingå upphandlingskontrakt, ordna upphandlingen och överlåtelsen av stödet på basis av stödbeslutet samt att sköta andra organiseringsuppgifter som krävs för stödinsatserna.

6 e §

Ansökan om stöd

Stöd ska sökas hos verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården innan den åtgärd som får stöd inleds. Stöd kan inte sökas förrän den tid har löpt ut under vilken ett stöd som beviljats för samma åtgärd ger effekter.

6 f §

Ansökningstid och information

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården kan fastställa en ansökningstid för stödet. Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ska informera om möjligheten att ansöka om stöd, om det förfarande som ska iakttas vid ansökan samt om förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

6 g §

Förutsättningar för beviljande av stöd

Stödet kan täcka kostnaderna helt eller delvis. Grunden för beräkningen av det stöd som beviljas är det försäljningspris inklusive mervärdesskatt till vilket verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården upphandlar varan eller tjänsten.

6 h §

Återtagande av stödansökan

Den som ansöker om stöd kan återta ansökan helt eller delvis fram till delfäendet av stödbeslutet. Sökanden ska utan dröjsmål skriftligen underrätta verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården om återtagandet.

6 i §

Beslut och avtal

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården fattar ett skriftligt beslut om stödet. Beslut ska fattas även i ett ärende som avses i 6 h §.

Dessutom kan verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ingå avtal med stödmottagaren om detaljerna för genomförandet av åtgärden och överlåtelsen av stödet. Avtalet ska innehålla behövliga bestämmelser om avtalsparternas uppgifter och ansvar i fråga om stödinsatserna, det förfarande som ska iaktas och andra detaljer som gäller det praktiska genomförandet av stödinsatsen.

6 j §

Avbrytande och återkrav av stöd

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ska genom sitt beslut avbryta stödinsatserna, om

1) det är uppenbart att

a) stödmottagaren har låtit bli att uppges eller har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter om en sådan omständighet som väsentligt har kunnat inverka på erhållandet av stödet, stödbeloppet eller stödvillkoren,

b) stödmottagaren använder stödet för ett väsentligen annat ändamål än vad det har beviljats för, eller

c) stödmottagaren i övrigt väsentligen bryter mot stödvillkoren, eller om

2) iakttagandet av EU-lagstiftning som gäller statligt stöd och som tillämpas på det berörda stödet förutsätter detta.

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ska genom sitt beslut bestämma att stöd som redan överlåtits eller dess värde helt eller delvis ska återkrävas. Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården kan låta bli att återkräva stödet eller en del av det, om stödmottagaren har rättat sitt förfarande enligt 1 mom. 1 punkten och uppnåendet av målen för stödet inte har äventyrats.

6 k §

Ränta och dröjsmålsränta

I det belopp som återkrävs ska verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården, räknat från den dag då stödet beviljades, inkludera en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Om det återkrävda beloppet inte betalas senast den förfallodag som verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården har bestämt, ska det på det återkrävda beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

6 l §

Begäran om omprövning och sökande av ändring i beslut som gäller stöd

I fråga om verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvårdens beslut enligt detta kapitel får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

6 m §

Bokföring

Stödmottagaren ska bokföra projektet enligt bokföringslagen (1336/1997) med hjälp av ett eget kostnadsställe eller på något annat sätt så att användningen av stödet kan övervakas utan svårighet. Stödmottagaren ska bevara alla verifikationer som hänför sig till genomförandet av stödet i enlighet med bokföringslagen.

9 §

Övervakning

De program för vattenövervakning som vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten har utarbetat ska samordnas inom respektive vattenförvaltningsområde och bifogas förvaltningsplanen. Vid utarbetandet av övervakningsprogrammet ska sådan med avseende på en vattenförekomsts status representativ övervakning beaktas som hör till verksamhetsutövarna enligt någon annan lag.

10 a §

Avgränsning av grundvattenområden

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten bestämmer gränserna för områden där grundvatten bildas (*grundvattenbildningsområde*) och de yttersta gränserna för områden som inverkar på vattenkvaliteten eller grundvattenbildningen i en grundvattenförekomst (*grundvattenområde*). Om ett grundvattenområde som används eller lämpar sig för vattenförsörjning eller ett område där grundvatten bildas inte utan avsevärda svårigheter kan avgränsas, kan grundvattenområdet också anges som en punkt med hjälp av koordinater.

10 b §

Klassificering av grundvattenområden

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten klassificerar utifrån grundvattenområdenas lämplighet för vattenförsörjning och skyddsbehov som

1) klass 1 sådana grundvattenområden som är viktiga för vattenförsörjning, där mer än i genomsnitt 10 kubikmeter vatten per dygn eller vatten för fler än 50 personers behov används eller är avsett att användas för samhällets vattenförsörjning eller som hushållsvatten,

2) klass 2 sådana övriga grundvattenområden som lämpar sig för vattenförsörjning, vilka har en så riklig grundvattenförekomst och sådana övriga karakteristika att de lämpar sig för användning som avses i punkt 1.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska dessutom i klass E klassificera sådana grundvattenområden av vars grundvatten ytvattensystem och terrestra ekosystem är direkt beroende.

Närmare bestämmelser om grunderna för klassificering av grundvattenområden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 c §

Ändring av gränserna för och klassificeringen av grundvattenområden

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska ändra gränserna för eller klassificeringen av ett grundvattenområde, om information av väsentlig betydelse med avseende på områdets gränser eller klassificering kräver det.

10 d §

Beredning av avgränsning och klassificering av grundvattenområden

Vid delgivning av och hörande som gäller de beredningsunderlag som utarbetas vid beredningen av den avgränsning och den klassificering av grundvattenområden som görs i samband med upprättande av förvaltningsplaner ska bestämmelserna i 15 § iakttas. Om klassen för eller avgränsningen av ett grundvattenområde ändras genom ett förfarande separat från utarbetandet av förvaltningsplanen, ska vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten med avvikelse från 15 § hålla beredningsunderlagen tillgängliga i minst 30 dagar. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska begära utlåtande i ärendet av den kommun där grundvattenområdet finns, av de kommuner vars vattenförsörjning eller markanvändning avgränsningen och klassificeringen av grundvattenområdet kan inverka på och av det landskapsförbund inom vars område grundvattenområdet finns.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska i datasystemet för miljövarldsinformation registrera uppgifter om gränserna för och klassificeringen av grundvattenområden och grunderna för klassificeringen samt om grundvattenområdenas andra karakteristika.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas i beredningen och om det förfarande som ska iakttas vid hörande samt om de uppgifter om grundvattenområden som ska registreras i datasystemet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 f §

Beredning av skyddsplaner för grundvattenområden

När en kommun utarbetar eller ändrar en skyddsplan för ett grundvattenområde ska kommunen ge alla möjlighet att ta del av förslaget och framföra sina åsikter om det. Utlåtanden om förslaget till en skyddsplan ska begäras från de kommuner som skyddsplanen kan gälla samt från vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten.

Kommunen ska offentliggöra skyddsplanen och informera om den samt överlämna skyddsplanen till vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten för registrering i datasystemet för miljövarldsinformation.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid information om skyddsplaner får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Förvaltningsplan

Myndigheterna och andra inrättningar som tillhandahåller offentliga tjänster ska avgiftsfritt till vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten samt verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården lämna sådan annan information än personuppgifter som de förfogar över och som behövs för utarbetande av förvaltningsplanen och för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag. Myndigheterna ska överlämna informationen utan hinder av sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

13 §

Beredningen av förvaltningsplanen

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska för utarbetandet av förvaltningsplanen göra upp

- 1) en tidtabell och ett arbetsprogram för utarbetandet av förvaltningsplanen minst tre år innan planperioden börjar,
- 2) en översikt över väsentliga frågor om vården av avrinningsområdet minst två år före början av den period som förvaltningsplanen avser, samt
- 3) ett utkast till förvaltningsplan minst ett år innan planperioden börjar.

14 §

Samarbete vid beredningen av förvaltningsplanen

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska under alla faser av förvaltningsplanens beredning i tillräcklig omfattning samarbeta och samråda med berörda myndigheter och intressenter inom vattenförvaltningsområdet. För detta ändamål ska det finnas minst en samarbetsgrupp. Samarbetsgrupper kan även inrättas per avrinningsområde.

För samordnandet av förvaltningsplanen ska vattenförvaltningsområdet ha en styrgrupp som består av representanter för vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten, för verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården, för den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning och fiskerihushållning och för andra uppgiftshelheter som hänför sig till vattenvården och havsvården. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten svarar för styrgruppens verksamhet. Miljöministeriet beslutar om styrgruppens sammansättning. Bestämmelser om livskraftscentralens uppgifter och verksamhetsområden finns i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

15 §

Deltagande och information

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska delge de beredningsunderlag som avses i 13 § genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska offentliggöra information om kungörelsen i vattenförvaltningsområdets kommuner. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen (410/2015).

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska ge alla tillfälle att ta del av beredningsunderlagen och bakgrundshandlingarna till dem och framföra sina åsikter om dem skriftligen eller elektroniskt under sex månader från det att den kungörelse som avses i 1 mom. publicerades.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska dessutom begära behövliga utlåtanden. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska vid behov ordna informationsmöten, där åsikter kan framföras. Bestämmelser om beredningsunderlagen och tidtabellerna för förfarandet finns i 13 §. Bestämmelser om beredningsunderlags och bakgrundshandlingars offentlighet finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

16 §

Behandlingen av förvaltningsplanen

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska tillställa miljöministeriet utkastet till förvaltningsplan för vattenförvaltningsområdet efter att det har behandlats i styrgruppen.

17 §

Godkännande av förvaltningsplaner

Miljöministeriet publicerar de av statsrådet godkända förvaltningsplanerna i elektronisk form. Miljöministeriet sänder statsrådets beslut i elektronisk form till vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska delge statsrådets beslut genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska offentliggöra information om kungörelsen i vattenförvaltningsområdets kommuner. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska även sända beslutet till de myndigheter som har hörts tidigare under handläggningen av ärendet.

26 a §

Havsvårdsförvaltningen

För samordningen av havsvården och vattenvården ansvarar vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten i samarbete med miljöministeriet.

26 f §

Havsförvaltningsplanens åtgärdsprogram

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska upprätta ett åtgärdsprogram för uppnåendet av de miljömål som ställts upp i havsförvaltningsplanen, med beaktande av åtgärdernas kostnadseffektivitet och tekniska genomförbarhet. Åtgärdsprogrammet kan utarbetas så att det gäller en eller flera delar av havsvattnen. I åtgärdsprogrammet ska åtgärdernas verkningar granskas också i det havsområde som ligger utanför Finlands ekonomiska zon.

26 j §

Deltagande och information

Miljöministeriet ska i samarbete med vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten delge havsförvaltningsplanens beredningsunderlag genom en offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska publiceras i kommunerna. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i

kommunallagen. Miljöministeriet ska i samarbete med vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten

- 1) ge alla möjlighet att delta i beredningen av havsförvaltningsplanen, att bekanta sig med havsförvaltningsplanens beredningsunderlag och bakgrundshandlingarna till dem samt att framföra sina åsikter om dem skriftligt eller elektroniskt i minst 30 dygn från och med den tidpunkt då kungörelsen publicerades,
- 2) begära behövliga utlåtanden, och
- 3) vid behov ordna informationsmöten där det ges tillfälle att framföra åsikter.

261 §

Statsrådets förordning om havsvårdsförvaltningen

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om

-
- 6) Finlands miljöcentrals uppgifter i fråga om planeringen och övervakningen av havsvården och om andra myndighetsuppgifter,
-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Helsingfors den 27 juni 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen